

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової програми
«Медицина»

професор І. Кайдашев

Гарант освітньо-наукової програми
«Стоматологія»

професор І. Ткаченко

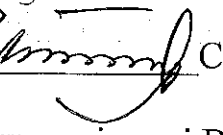
Гарант освітньо-наукової програми
«Педіатрія»

професор В. Похилько

Гарант освітньо-наукової програми
«Громадське здоров'я»

професор І. Голованова

Гарант освітньо-наукової програми
«Біологія»

професор С. Білаш

Заслухано на засіданні Вченої ради
ПДМУ

«16» червня 2024 року,

протокол № 9

Секретар Вченої ради

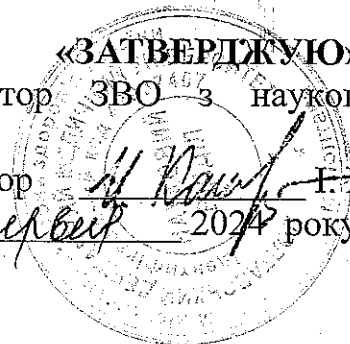
доцент В. Філатова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з наукової роботи
ПДМУ

професор І. Кайдашев

«16» червня 2024 року

СИЛАБУС

УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина»,
«Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія»

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Українська мова професійного спрямування

Освітньо-наукові програми	«Медицина» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/educational/postgraduate-studies/admission/speciality/222medicine), «Стоматологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/educational/postgraduate-studies/admission/speciality/221dentistry), «Педіатрія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/educational/postgraduate-studies/admission/speciality/228pediatrics), «Громадське здоров'я» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/educational/postgraduate-studies/admission/speciality/229public-health), «Біологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/educational/postgraduate-studies/admission/speciality/091biology)
Галузі знань	22 – Охорона здоров'я, 09 – Біологія
Спеціально сті	222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія та біохімія
Курс	1
Семестр	1,2
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 / 90
Мова викладання	Українська
Предмет вивчення	<u>Українська мова професійного спрямування</u> – це дисципліна, що передбачає формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів медичної галузі й наукової сфери, студіювання особливостей фахової мови; отримання, засвоєння й раціональне використання в нормованої української мови у фаховому спілкуванні та у всіх сферах життєдіяльності; дослідження й засвоєння мовно-виражальних засобів, які впливають на стильову досконалість фахового медичного дискурсу
Мета	Формування мовної культури й високого рівня фахового й ділового спілкування медичних працівників; формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок

	майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови й сучасного наукового дискурсу в нормативному аспекті
Зв'язок з іншими дисциплінами	Українська мова професійного спрямування інтегрується з дисциплінами мовного спрямування, зокрема з курсом «Українська мова (за професійним спрямуванням)» на рівні використання загальнонавчальної нормативної лексики. Курс поглиблює й розширює основи фахової мови медика з перспективою використання здобутих знань у професійній / науковій діяльності; сприяє подальшому формуванню зразкової мовної компетенції з проєкцією на фахову мовну активність; удосконалює комунікативні й писемні навички майбутніх спеціалістів і сприяє становленню національно свідомої особистості
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна, поза аспірантурою
Результати навчання	<p>У результаті вивчення освітнього компонента здобувач наукового ступеня доктора філософії має</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поняття й основні норми вживання фахової мови, усвідомлювати її роль у професійній діяльності фахівця / науковця; – узуальні норми фахового терміновжитку; – мовно-стильові ознаки псевдонаукових, комунікативно повноцінних фахових наукових текстів; – стильові норми й комунікативні якості наукового тексту; – особливості нормативного мовного втілення фахового наукового дискурсу; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ідентифікувати й дефінувати фахове мовлення як складник загальнонаціональної мови; – застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення зразкової мовної поведінки в професійній сфері; – використовувати лексичні, морфологічні, синтаксичні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів, уніфікованого стандарту й чинних узуальних кодифікованих норм української мови; – вільно володіти багатими виражальними засобами мови на лексичному, правописному і морфологічному рівнях; – демонструвати навички володіння культурою усного й писемного професійного мовлення; постійно вдосконалювати культуру писемного й усного мовлення; – удосконалювати навички етичного професійного дискусивно-полемічного спілкування медичних фахівців; – аналізувати наукове мовлення в нормативному аспекті;

	<p>– фіксувати й аналізувати мовно-стильові ознаки псевдонаукових фахових текстів, зіставляти їх із комунікативно повноцінними й стилістично правильними сучасними фаховими науковими текстами, корегувати помилки;</p> <p>– володіти базовими усними й писемними нормами мовленнєвого етикету в професійній / науковій діяльності.</p>			
Види занять	Практичні заняття, самостійна робота.			
Структура дисципліни	№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
			П/З С/Р	
	Змістовий модуль 1. СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ТЕКСТ У НОРМАТИВНОМУ АСПЕКТІ			
	1	<i>Стильові норми й комунікативні якості наукового тексту. Комунікативна повноцінність і стильова досконалість сучасного наукового тексту. Нормативний підхід у мовознавстві. Ключові аспекти методології наукового дослідження</i>	4	6
	2	<i>Науковий жаргон: поняття, ознаки, наслідки вживання. Шляхи подолання наукового жаргону в сучасному академічному дискурсі. Феномен мовної свідомості. Науковий жаргон в історичній ретроспективі</i>	4	6
	3	<i>Стилістично вивірений науковий текст: основні маркери. Взірцевий науковий текст: теоретичні зауваги й інструкції до написання. Композиційна завершеність наукового тексту. Псевдонауковий текст</i>	4	6
	Змістовий модуль 2. СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ МЕДИЧНИЙ ТЕКСТ			
	4	<i>Мовно-жанрова специфіка наукової статті зі стоматології як цілісного наукового твору. Науковий жаргон у медичному тексті. Дієвість наукового медичного тексту. Чинники виразності наукового медичного тексту</i>	4	4
	5	<i>Актуальні проблеми внормованості термінологічного інструментарію медичної галузі. Лікар і його активний фаховий словник. Поняття про термін та його ознаки</i>	4	4
	6	<i>Сучасний науковий стоматологічний текст: функціональне призначення і недоліки його втілення. Стандарт мовного втілення наукового стоматологічного тексту. Фахові</i>	4	4

	стоматологічні терміни в нормативному аспекті		
Змістовий модуль 3. РЕАЛІЇ МОВНОГО ВТІЛЕННЯ НАУКОВОГО ФАХОВОГО ДИСКУРСУ			
7	<i>Особливості нормативного наголошування фахової лексики лікарів. Лексичні аномалії в науковому медичному тексті. Ненормативне вживання складних термінів у науковому стоматологічному дискурсі. Поняття лексичного аномалію і його реалізація в текстопросторі. Термінологічні хиби й каламбури</i>	4	4
8	<i>Питомі національні лексеми в науковому тексті. Фемінітиви в мові медицини. Розмовні елементи в науковому тексті. Канцелярит і псевдонауковість: поняття і реалізація в науковому тексті</i>	4	4
9	<i>Грамматичні аномалії в науковому стоматологічному дискурсі. Стельові вади сучасного стоматологічного наукового дискурсу. Синтаксис фахового стоматологічного тексту: нагальні проблеми і шляхи їх розв'язання</i>	4	6
10.	<i>Дидактичний текст у мультимодальній парадигмі. Навчальний текст як мультимодальний лінгвовізуальний феномен: цілісність, зв'язність, інформативність. Мультимодальні тексти як елементи наукового дискурсу. Стислість як норма наукового тексту й мультимодальні дискурсивні зразки</i>	4	6
	УСЬОГО	40	50
Методи навчання	Активні методи навчання: бесіда, розповідь, пояснення, робота з книгою (методичними вказівками для самостійної роботи студентів, робочим зошитом); ілюстрування, демонстрування (презентація); методи: вправи (підготовчі, пробні, тренувальні, творчі, контрольні), самостійна робота; підготовка рефератів; опитування думок аспірантів; аналіз ситуацій, дискусії; дебати; метод малих (конкурентних) груп, дискусія, кейс-метод, метод проєктів, метод мікрофона, метод незакінченого речення, ділова гра, метод «Ромашка», метод «Прес», метод «Фішбоун», проблемні ситуації тощо; робота з мобільними додатками, комп'ютерними програмами, віртуальними словниками, інтерактивними навчальними платформами й іншими ресурсами		

Форми і методи оцінювання	Поточне, тематичне, підсумкове оцінювання, залік																											
Система оцінювання	<p>Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою <i>При цьому кількість балів:</i> 0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов’язковим повторним вивченням дисципліни; 80-118 відповідає оцінці «незадовільно»; 122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»); 130-138 відповідає оцінці «задовільно»; 140-158 відповідає оцінці «добре»; 160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»); 180-200 відповідає оцінці «відмінно».</p> <p>Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум (122 бали), обов’язковим є перескладання контролю.</p> <p>Шкала відповідності:</p> <table border="1" data-bbox="475 651 1503 1003"> <thead> <tr> <th colspan="2">За 200 – бальною шкалою</th> <th colspan="2">За чотирибальною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>180-200</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>160-178</td> <td rowspan="2">4</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>140-158</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>130-138</td> <td rowspan="2">3</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>122-128</td> </tr> <tr> <td>F_x</td> <td>80-118</td> <td rowspan="2">2</td> <td>незадовільно</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>0-79</td> <td>незадовільно (без права перескладання)</td> </tr> </tbody> </table>	За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою		A	180-200	5	відмінно	B	160-178	4	добре	C	140-158	D	130-138	3	задовільно	E	122-128	F_x	80-118	2	незадовільно	F	0-79	незадовільно (без права перескладання)
За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою																										
A	180-200	5	відмінно																									
B	160-178	4	добре																									
C	140-158																											
D	130-138	3	задовільно																									
E	122-128																											
F_x	80-118	2	незадовільно																									
F	0-79		незадовільно (без права перескладання)																									
Матеріальн о-технічне і/або інформацій не забезпечення	<p>Рекомендована література</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> Лещенко Т.О. Атлас культури мови медика: навчально-наочний посібник/Т.О.Лещенко, М.М.Жовнір, В.Г.Юфименко. – Львів: Магнолія 2006. – 2021.– 144 с. Лещенко Т.О. Українська мова в медицині: навчальний посібник для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів МОЗ України / Т.О. Лещенко, Т.В.Шарбенко, В.Г. Юфименко. – Полтава, 2017. – 332 с. Лещенко Т.О. Українська мова за професійним спрямуванням [навч. посібник, ЦМК МОЗ України]/ Т.О. Лещенко, Т.В.Шарбенко. – Полтава: Асмі, 2010.– 234 с. Лещенко Т.О. Професійна мова медика [навч. посібник] / Т.О.Лещенко.– Полтава: ПФ «Форміка», 2004. – 140 с. (посібник розміщений у інтернеті). Лещенко Т. О. Український правопис: новації та варіації : наочно-навчальний посібник / Т. О. Лещенко, Н. В. Бондар, М. М. Жовнір. – Полтава : УМСА, 2020. – 40 с. <p>Допоміжна</p> <p>Словники</p> <p>Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод.і допов.)/ [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел.]. – К. – Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.</p> <p>Литвиненко Н. П. Тлумачний словник медичних термінів : [рос., латин. та укр. мовами; для лікарів, науковців, студ.мед.навч.закл.]/ Н. П. Литвиненко. – К. – Ірпінь : ВТФ Перун, 2010. – 848 с.</p> <p>Полюга Л. М. Словник українських морфем : понад 45000 / Л. М. Полюга. – Вид. 3-є, допов. і випр. – К. : Довіра, 2009. – 554 с. – (Словники України).</p> <p>Український орфографічний словник: близько 174 тис.слів / [укл.: В. В. Чумак, І. В. Шевченко, Л. Л. Шевченко, Г. М. Ярун; за ред. В. Г.</p>																											

	<p>Скляренка]. – вид. 8-е, переробл. і доповн. – К. : Довіра, 2008. – 997 с. – (Словники України).</p> <p>Українсько-англійсько-арабський тлумачний словник медичних термінів: 8000 слів і словосполук / [укл. Р. Б. Голод, Г. Я. Іванишин, С. В. Личук та ін.]. – 1-е вид. – Івано-Франківськ, 2013. – 492 с.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>Сторінка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки на сайті Полтавського державного медичного університету. http://www.umsa.edu.ua/kafhome/ukrainiznavsv/kaf_ukrznstv_materialnazavnt.html</p> <p>Перевірка значення і правопису слова за словником на довідково-інформаційному порталі: www. https://r2u.org.ua/check.</p> <p>Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського http://nbuv.gov.ua</p>
<p>Політика дисципліни</p>	<p><u>Обов'язки осіб, які навчаються в Університеті</u></p> <p>Особи, які навчаються в Університеті, зобов'язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту і правил його внутрішнього розпорядку; 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; 3) виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання. <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше 50 % загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання – не менше 45 %.</p> <p><u>Визнання і перезарахування результатів навчання</u></p> <p>Визнання результатів навчання в неформальній освіті розповсюджується на дану дисципліну, забезпечуючи, таким чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії.</p> <p>Визнанню підлягають результати навчання, отримані в неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення і змістом відповідають і навчальній дисципліні в цілому, і її окремому розділу, темі.</p> <p><u>Дотримання академічної доброчесності</u> здобувачами під час вивчення дисципліни передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролю; - посилення на джерела інформації в разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації по результати навчання; <p>дотримання норм законодавства про авторське право.</p> <p>Політика навчальної дисципліни «<u>Українська мова професійного спрямування</u>» визначається системою вимог</p>

	<p>відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів. При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі та студенти діють відповідно до:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті; • Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету; • Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету; • Положення про організацію і методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті; • Положення про організацію самостійної роботи студентів у Полтавському державному медичному університеті; • Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету; • Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ; • Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці; • Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти; • Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету; • Положення про матеріальне заохочування за успіхи в навчанні студентів Полтавського державного медичного університету.
<p>Викладачі</p>	<p><i>Лещенко Тетяна Олександрівна</i> – к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету. https://scholar.google.com/citations?hl=ru&authuser=1&user=o4bcvGsAAAAJ https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-4682-3734 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58242444300&origin=recordPage https://www.webofscience.com/wos/author/record/24588134</p> <p><i>Жовнір Марина Миколаївна</i> – к. філол. н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету https://scholar.google.com.ua/citations?user=LLzUUsAAAAJ&hl=u</p>

	k https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0001-8498-9802 https://www.webofscience.com/wos/op/publications/add https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58242444400
Оригінальн ість навчальної дисципліни	<i><u>Авторський курс</u></i>
Розробники	<p><i>Лещенко Тетяна Олександрівна</i> – к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету.</p> <p><i>Жовнір Марина Миколаївна</i> – к. філол. н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету</p>
Контакти	<p>Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки Адреса: 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23 e-mail: kafedra_1@meta.ua</p>